

اثر روشهای مختلف کاشت بذر بر عملکرد گندم آبی و تعیین اقلصادی ترین روش

محمدصادق افضلی نیا^۱ علی خسروانی^۲ سلیمان زارعیان^۳ ابراهیم زارع^۴

هرچند گندم به عنوان محصولی مقاوم که قادر است شرایط نامناسب بستر بذر را به خوبی تحمل کند، نسبت به روشهای رایج کاشت عکس العمل و حساسیت زیادی نشان نمی‌دهد، اما با توجه به هزینه‌های متفاوتی که روشهای مختلف کاشت در بردارند بین این روشها از نظر اقتصادی تفاوت بوجود می‌آید که از این تفاوتها می‌توان به عنوان معیار انتخاب بهترین و اقتصادی ترین روش کاشت گندم استفاده نمود.

در این تحقیق شش روش مختلف کاشت گندم با هم مقایسه گردیدند. این روشها عبارت بودند از:

۱- کاشت با خطی کارغلات و آبیاری کرتی ۲- کاشت با خطی کارغلات و ایجاد جویچه (فارو) به موازات خطوط کشت جهت آبیاری ۳- کاشت با خطی کار غلات و ایجاد جویچه (فارو) به صورت عمود بر خطوط کشت ۴- کشت دستپاش (استفاده از بذرپاش) و ایجاد جویچه برای آبیاری ۵- کشت دستپاش و زدن دیسک بعد از بذرکاری و ایجاد جویچه برای آبیاری (روش مرسوم در استان فارس) ۶- کشت دستپاش و زدن دیسک و آبیاری کرتی.

خطی کار مورد استفاده در این تحقیق خطی کار هاسیا بود و از گندم قدس بعنوان بذر استفاده گردید و بقیه عملیات مانند تهیه زمین و داشت، برای تمام تیمارها یکسان بود. این تحقیق در قالب طرح بلوکهای کامل تصادفی و در چهار تکرار به اجرا درآمد. تحقیق از سال ۱۳۷۲ شروع شد و به مدت چهار سال ادامه یافت. فاکتورهای که بعنوان معیار مقایسه بین تیمارهای مختلف مورد استفاده قرار گرفتند، عبارت بودند از درصد بذرهای سبز شده، متوسط تعداد بوته در مترمربع، متوسط ارتفاع بوته، متوسط تعداد خوشه در مترمربع، وزن هزار دانه، متوسط تعداد درخوشه، ضریب برداشت، عملکرد محصول و مقایسه اقتصادی بین تیمارها

اختلاف بین تیمارها معنی دار نیست. از نظر عملکرد محصول نیز هرچند اختلاف بین تیمارها معنی دار نبوده ولی تیمار کاشت با خطی کار غلات و آبیاری کرتی دارای بیشترین میزان عملکرد بوده است. مقایسه اقتصادی بین

- ۱- پژوهنده مرکز تحقیقات کشاورزی فارس
- ۲- پژوهنده مرکز تحقیقات کشاورزی فارس
- ۳- دانشیار دانشکده کشاورزی دانشگاه شیراز
- ۴- پژوهنده مرکز تحقیقات کشاورزی فارس

تیمارها نیز نشان داده که تیمار فوق‌الذکر نه تنها دارای عملکرد بالاتری است، هرچند در این روش از نظر آبیاری مزرعه مشکلاتی وجود خواهد داشت. همچنین مقایسه اقتصادی نشان میدهد که در روش کشت مرسوم استان فارس (کشت سراسری ۴۰ سانتیمتر) می‌توان دیسک را حذف نمود، بدون اینکه درآمد حاصل تغییر چندانی بکند.